

Дзæуджыхъæуы 50-æм скъолайы ирон æвзаг æмæ литературæйы ахуыргæнджыты методиугонды куысты пълан 2023 -2024-æм ахуыры азæн.

Ирон æвзаджы ахуыргæнджыты методиугонды хæс у, иумæйагæй ахуырады, стæй ирон æвзаг æмæ ирон литературæ амоныны методикæйы цы ивдзинаedtæ цæуы, уыдон скъолайы ахуыргæнджытæм хæццæ кæнын. Йæ сæйрагдæр хæстæй иу у скъолайы ирон æвзаджы, ирон литературæйы æмæ традицион культурæйы уроктæ раст уагыл аразыныл архайын, ахуыргæнджытыцæттæдзинадмæхъусдарын. Уымæй уæлдай ма методиугонд хъуамæ йæ хъус дара ахуырдауыты зониндзинаedtæм предметæй, скъоладзауыты архайдмæ фæсурокты ахуырты.

Методиугонды уæнгтæ сты скъолайы ирон æвзаг æмæ литературæйы ахуыргæнджытæ иууылдæр.

Методиугонды куыстæн разамынд дæтты скъолайы ирон æвзаг æмæ литературæйы фæлтæрдджын ахуыргæнджытæй иу. Разамонæг хъуамæ иудадзыгдæр йæ хъус дара, скъолайы ирон æвзаг æмæ литературæйæ ахуыртæ цы уагыл арæзт цæуынц, уымæ æмæ, ахуыртæ цы къуылымпытæ æййафынц, уыдоны тыххæй скъолайы сæргълаууæгимæ афойнадыл дзура.

Методиугонды сæргълаууæгæн хъуамæ æнгом бастдзинад уа АКЗУ институты ирон æвзаг æмæ литературæйы кафедрæимæ, алыхуызон æхсæнадон къордтимæ.

Ахуыры азы райдайæны методиугонды разамонæг АКЗУ институтæй æрвыст пъланы бындурыл бацæттæ кæны скъолайы куысты методиугонды куысты пълан. Разамонæг афойнадыл кæны методиугонды æрбадтытæ, ахуыргæнджытæн бабар кæны алыхуызон ахуырадон хæстæ.

Методиугонды куыст аразгæ у, куыд, ахуырады иумæйагæй цы ивдзинаedtæ цæуы, уыдонæй, афтæ скъолайæн ахуыры азы йæ размæ цы хæстæ æвæрд ис, уыдонæй дæр. Ног ахуыры азæн пълан бацæттæ кæныны размæ лæмбынæг анализ скæнын æмбæлы ивгъуыд азы куыстæн, бæлвырддæр та, æркæсын ахæм фæрстытæм:

- Скьоладзауты зоньндзинæдты хæрзхæддзинад предметæй алыхуызон фæлварæн куыстытæм гæсгæ (уымæ сæ архайд олимпиадæты, викторинаæты, конкурсты æмæ æндæр мадзæлтты.);
- Ивгъуыд ахуыры азы ахуыргæнджытæ куыд архайдтой сæ зоньндзинæдтæ фæуæлдæр кæныныл, цас сын бантыст сæ дæснийады (куыд архайдтой конкурсты, наукон – практикон конференциты, чи сæ уыд курсыты, семинарон ахуырты; скьолайы ахуыргæнджытæй гом уроктæ чи радта, цавæр мадзæлтты архайдтой æмæа.д.);
- Ахуыргæнджытæ куыд æххæст кодтой хъомыладон куыст предметæй.

Методиугонды куыст хъуамæ арæст цæуа ахæм фарстаты алыварс:

1. Куыстæн пълан аразын;
2. Педагогон кадртæн характеристикæ дæттын;
3. Æрыгон ахуыргæнджытимæ куыстæн фæтк кæнын;
4. Ахуыргæнджыты куыстмæ хъус дарын; хиуыл кусынмæ, семинарон ахуырты архайынмæ ахуыргæнджыты разæнгар дкæнын;
5. Ахуыргæнджытынаукон-иртасæнкуыстмæхъусдарын;
6. Ирон æвзаджы ахуыргæнджыты кæрæдзийы уроктæмцæуыныл, кæрæдзийыкуыстмæцæстдарынылæфтауын;
7. Предметонкъуыритæкæнынылархайын;
8. Ирон æвзаг æмæ литератураæ райдайæн, астæуккаг æмæ хистæр кълæсты амоньны æмбастдзинадмæ хъус дарын;
9. Зæрдæргъæвд æмæ лæмæгъ скьоладзаутимæ куыстæн пълан аразын, куысты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын;
10. Скьоладзаутæ ирон æвзаг æмæ литератураæ, традицион культураæ куыд ахуыр кæнынц, уымæ цæст дарын;
11. Фыццаг къласы ахуыргæнинæгтæ, иронау дзурынмæ куыд арæхсынц, уымæ гæсгæ къордтыл раст дихгонд куыд цæуой, ууыл архайын;
12. Ныййарджытимæ кусын; ирон æвзаг æмæ литератураæйæ цы мадзæлттæ арæст цæуынц, уыдоны ныййарджыты архайын кæнын;
13. Раппæлинаг фæлтæрддзинад парахат кæныныл архайын;
14. Йæ куыстмæ куыдфæндыйы цæстæй чи кæсы, уыцы ахуыргæнджытæн уайдзæф кæнын, хорз кусын сæ домын;

15. Скъолайы сæргълаууæгæн хъусын кæнын, йæ куысты тыххæй арфæйы аккаг чи у, уыцы ахуыргæнджыты тыххæй.

Методиугонды куыст арæзт цæуы Ахуырады кусджыты зонындзинæдтæ уæлдæргæнæн институты рекомендацитæм гæсгæ, скъолайы куысты хицæндзинæдтæ хынцгæйæ йæм ивддзинæдтæ бахæсгæйæ.

Фиппаинаг: скъолайы методиугонды куыстæн пълан аразгæйæ, æрбадтæн цæттæ кæнгæйæ, методиугонды уæнгтæн сæ бон у АКЗУ институты ирон æвзаг æмæ литературæйы кафедрæмæ æххуысмæ фæсидын, методиугонды куысты архайынмæ сæ æрбахонын.

1-аг æрбадт (рухæны мæй)

1. Ивгъуыд азы методиугонды куысты анализ. Æркæсинаг фарстатæ.

2023-2024 ахуыры азы методиугонды куысты пълан сфидар кæнын.

2. Фæлварæнты фæстиуджытæ ивгъуыд ахуыры азы. Æркæсинаг фарстатæ.

3. 2022-2023 ахуыры азы аттестаци чи ацыд æмæ Ахуырады кусджыты зонындзинæдтæ уæлдæргæнæн институты курсыты чи архайдта, уыцы ахуыргæнджыты сфæлдыстадон отчеттæ.

4. Ахуырадон пълан 2023-2024 азæн, йæ бастдзинад скъолайы ахуырадон пъланимæ.

Сахæтты нымæц ирон æвзаг, литературæ æмæ традицион культурæйæ. Сæ дихдзинад скъолайы ахуыргæнджыты 'хсæн.

5. Ахуырадон фæрæзты (программæты æмæ ахуыргæнæн чингуыты) уавæр скъолайы, сæ бæрц ахуыргæнинагты нымæцмæ гæсгæ.

6. Скъолайы ирон æвзаг æмæ литературæйы кабинеты цæттæдзинад ахуыртæм.

7. Ног кусæн программæты æмæ ирон æвзаджы ахуыргæнæн чингуыты арæзт ирон æвзагæй, сæ структурæ æмæ мидис.

8. Къæлиндарон-тематикон пълантæ æмæ фæсурокты куысты пълантæ сфидар кæнын.

9. Скъолайы æмæ районы (горæты) олимпиадæтæ ирон æвзаг æмæ литературæйæ.

2022-2023 ахуыры азы скъолайы олимпиадæйы рекомендацитыл куыст.

2-аг æрбадт (кæфты мæй)

1. Нормативон документтыл афæлгæст (кæд ног æрмæджытæ ис, уæд).

2. «Ирон æвзаджы къуыри» скъолайы. Бæрæгбонмæ пълан аразын.

3. Скъолайы ахуыргæнджыты архайд АКЗУ институты æмæ районы (горæты) методиугонды семинарон ахуырты.

4. Ног ахуырадон стандарты домæнтæ ирон æвзаг æмæ литературæйы урокты. Куыд сæ æххæст кæнынц скъолайы ахуыргæнджытæ?

Ног ахуырадон технологитæй пайда кæныны фæлтæрддзинадæй (гом уроктæ).

3-аг æрбадт (Цыппурсы мæй)

1. Ног аттестацийы уагæвæрдимæ базонгæ кæнын ахуыргæнджыты.

2. Зæрдæргъæвд сывæллæттимæ куыст ирон æвзаг æмæ литературæйæ.

Скъоладзауты ирон æвзаг æмæ литературæйæ олимпиадæмæ цæттæ кæныныл куыст.

3. Бацæттæ кæнын наукон – практикон конференции скъолайы наукон-методикон темæмæ гæсгæ.

4. Скъоладзауты ахуыры фæстиуджытыл æрдзурын.

5. Ахуырадон – методикон литературæйыл афæлгæст. Наукон - методикон журнал «Рухстауæг»-ы æрмæджытимæ базонгæ уæвын.

6. Ног ахуырадон стандарты домæнтæ ирон æвзаг æмæ литературæйы урокты. Куыд сæ æххæст кæнынц скъолайы ахуыргæнджытæ?

Ног ахуырадон технологитæй пайда кæныны фæлтæрддзинадæй (гом уроктæ).

4-æм æрбадт (æртхъираены мæй)

1. Олимпиадæтæ, предметон къуыритæ, алыхуызон конкурсты фæстиуджытыл æрныхас кæнын.

2. Æрыгон æмæ фæлтæрдджын ахуыргæнджыты сфæлдыстадон отчеттæм байхъусын. Раппæлинаг фæлтæрддзинад рапарахат кæныныл æрныхас кæнын.

3. Скъолайы «Ирон æвзаг æмæ литературæйы бон»-ы кадæн цы мадзæлттæарæзтцæудзæн, ууылæрныхаскæнын.

4. Ног ахуырадон стандарты домæнтæ ирон æвзаг æмæ литературæйы урокты. Куыд сæ æххæст кæнынц скъолайы ахуыргæнджытæ?

Ног ахуырадон технологитæй пайда кæныны фæлтæрддзинадæй (гом уроктæ).

5-æм æрбадт (Майрæмы мæй)

1. Скъоладзауты экзаменацион æрмæгыл æрдзурын (билеттæ 9, 11 кълаестæн).

2. Фæсурокты архайд тыххæй информаци (Ирон æвзаг æмæ литературæйы бон).

4. Уæлдæр къæпхæнмæ курдиат чи балæвæрдта, уыцы ахуыргæнджыты отчеттæ.

5. Скъолайы «Ирон æвзаг æмæ литературæйы бонны» кадæн цы мадзæлттæ арæзт æрцыд, уыдоныл æрдзурын.

6. Августы секцион ахуыртæм цæттæ кæныныл куыст.

7. Методикон иугонды куысты анализ.

Методиугонды афæдзы куысты анализ

1. Цавæр хæстæ æвæрд уыд методиугонды раз?

2. Программæйы æрмæг куыд æххæстгонд æрцыд? Ахуырты фæтк куыд æххæстгонд æрцыд?

3. Скъолайы материалон базæйыл, ирон æвзаг æмæ литературæйы ахуыртæн æххуыс чи уыд, ахæмæй цы бафтыд? (Компьютертæ, проектортæ, интерактивон фæйнаджытæ, ахуыргæнæн чингуытæ æмæ методикон æрмæджытæ)

4. Педагогон кадртимæ куыст:

- Ахуыргæнджыты цæттæдзинад, сæ квалификации фæбæрзонддæр кæныныл архайд;
- Ахуыргæнджыты æнтыстдзинадтæ: сæ архайд семинарон ахуырты, наукон-практикон конференциты æмæ æндæр ахæм мадзæлтты;
- скъоладзауты районы (горæты) æмæ республикæйы олимпиадæты архайынмæ (уæлахиздзауты) бацæттæ кæныныл куыст;
- скъоладзауты наукон – иртасæн куыстыты архайынмæ бацæттæ кæныныл куыст.

5. Скъоладзауты куыстæн иумæйаг хатдзæг скæнын: фæлварæнты фæстиуджытæ; олимпиадон куыстыты фæстиуджытæ, наукон-иртасæн куыстыты фæстиуджытæ.

6. Цавæр къуылымпыдзинадтæ уыд куысты, сæ аиуварс кæнынаг цы бахъуыд?

7. Иумæйаг хатдзæгтæ. Ног ахуыры азы хъус цæмæ æрдарын хъæудзæн, уыцы фарстатæ.

8. Анализ фыст цæуы справкæйы хуызы æмæ лавæрд цæуы скъолайы методиугонды разамонæгмæ.